
V nadaljevanju se posvetimo vsakemu delu definicije posebej, pri čemer upoštevamo izvirno formulacijo in nekaj pomembnih novosti v opredelitvi področja, ki izhajajo iz rezultatov raziskave PISA in drugih empiričnih raziskav, iz teoretskih ugotovitev in iz spremenljive narave sveta.

Bralna pismenost ...

Izraz “bralna pismenost” je priporočljivejši kot izraz “branje”, ker laičnemu občinstvu natančneje predoči, kaj je predmet raziskave. “Branje” pogosto razumemo kot zgolj dekodiranje ali celo glasno branje, namen te raziskave pa je izmeriti nekaj širšega in globljega. Bralna pismenost vključuje širok razpon kognitivnih kompetenc, od osnovnega dekodiranja do poznavanja besed, slovnice in širših jezikovnih in tekstualnih struktur ter lastnosti, pa vse do vedenja o svetu. Vključuje tudi metakognitivne kompetence – zavest o najrazličnejših ustreznih strategijah in njihovo uporabo pri procesiranju besedil. Metakognitivne kompetence se aktivirajo, ko bralci razmišljajo o svoji dejavnosti branja, jo nadzirajo in prilagajajo določenim ciljem.

V preteklosti je izraz “pismenost” označeval večino, potrebno za pridobivanje in sporočanje zapisanih in natisnjenih informacij. Zdi se, da je to blizu pomenu, ki naj bi ga v tej raziskavi izražal izraz “bralna pismenost”, in sicer aktivna, osredotočena in funkcionalna uporaba branja v različnih situacijah in za različne namene. Raziskava PISA meri dosežke široke palete učencev. Nekateri med njimi se bodo vpisali na fakulteto, morda celo delali akademsko kariero; drugi se bodo vključili v nadaljnje izobraževanje, ki jih bo pripravilo na vstop na trg dela; tretji bodo začeli delati takoj po zaključku obveznega šolanja. Ne glede na to, ali se želijo še naprej izobraževati ali se zaposliti, pa bo bralna pismenost pomembna za njihovo dejavno udeležbo v njihovi skupnosti, ekonomskem in zasebnem življenju.

... zajema razumevanje, uporabo, razmišljanje ...

Besedo “razumevanje” takoj povežemo z bralnim razumevanjem, splošno sprejeto prvinjo branja. Beseda “uporaba” se nanaša na pojma apliciranja in delovanja – torej na to, da s prebranim nekaj počnemo. “Razumevanju” in “uporabi” je dodano “razmišljanje”, s čimer se poudari ideja, da je branje interaktivno: pri soočanju z besedilom se bralci opirajo na lastne misli in izkušnje. Seveda vsaka bralna aktivnost zahteva nekaj razmišljanja, opiranja na informacije zunaj besedila. Celo popolni začetniki se pri dekodiranju besedila opirajo na simbolno znanje, za izluščanje pomena pa morajo poznati tudi besedišče. S tem, ko se več njihova zaloga informacij, izkušenj in prepričanj, bralci nenehno – pogo-